

Ewa Musiał

PEDAGOGIZACJA RODZICÓW DZIECI W WIEKU PRZEDSZKOLNYM JAKO PRZESTRZEŃ PROFESJONALNEJ DZIAŁALNOŚCI NAUCZYCIELI

Dorośli to nie ktoś, kto „ulepi” dziecko
Według jakiegoś wzoru czy ideału,
ale ktoś, kto pomaga mu rozwijać się,
ujawniać swoje możliwości¹.

Elżbieta Czerwińska-Klemke

WPROWADZENIE

W pierwszych latach życia dziecka rodzice nie tylko zaspokajają wszelkie potrzeby małego człowieka, ale także, a nawet przede wszystkim, są – potencjalnie – głównymi kreatorami jego osobowości. Mają „moc” kształtowania podstaw charakteru, modelowania zachowania córki lub syna, wprowadzania ich w świat wartości społecznych i kulturowych. Od jakości wpływu tego miniświata zależą w dużej mierze dalsze losy dziecka. Oddziaływania matek i ojców przebiegają dwoma równoległymi nurtami, tj. jako świadoma aktywność dorosłych opiekunów (wychowanie) oraz jako oddziaływanie niezamierzone (socjalizacja) w toku szeregu czynności i zdarzeń, stanowiących domową codzienność.

Miernikiem obu jest kultura pedagogiczna rodziców, na którą składa się całościowość myślenia, stosunku emocjonalnego oraz postępowania wobec swojego dziecka. Jest ona nie tylko elementem kultury rodzinnej, ale i wyrazem

¹ E. Czerwińska-Klemke, *Rodzice w przedszkolu*, Warszawa 2012, s. 8.

jej ogólnego poziomu. Biorąc pod uwagę wymagania obecnych czasów, należy wyodrębnić następujące elementy kultury pedagogicznej: świadomość wychowawczą rodziców w zakresie wiedzy o dziecku i stosunek do jego potrzeb; świadomość własnej roli wychowawczej oraz poczucie odpowiedzialności za los dziecka i jego prawidłowy rozwój; poglądy rodziców na charakter stosunków wychowawczych w rodzinie; stosunek rodziców do nauki szkolnej dzieci i ich dalszego kształcenia; umiejętność oddziaływania wychowawczego przez organizację życia w rodzinie; rodzaje stosowanych w rodzinie metod wychowania i ich znaczenie w prawidłowym rozwoju dzieci². Dla właściwego realizowania przez rodziców, szeroko pojmowanego, procesu wychowania wszystkie elementy kultury pedagogicznej są bardzo ważne. Przebiega on tym lepiej, im wyższy poziom osiąga każdy z tych elementów oraz im bardziej są one ze sobą zharmonizowane³.

Proces pedagogizacji rodziców jest działalnością zmierzającą do stałego wzbogacania posiadanej przez rodziców potocznej wiedzy pedagogicznej o elementy wiedzy naukowej, nie tylko z zakresu problematyki wychowawczej, ale także zagadnień zdrowotnych, społecznych czy prawnych. Jako pierwsi ową „edukację” mają szansę zainicjować nauczyciele przedszkola. To dzięki ich profesjonalnym działaniom zwiększają się szanse rodziców na to, aby kierowali się, w wychowywaniu swoich dzieci, przede wszystkim wiedzą i umiejętnościami pedagogicznymi, a nie intuicją i tradycją wyniesioną z własnego dzieciństwa – niekiedy obciążoną licznymi mitami i stereotypami, np. „dzieci i ryby głosu nie mają”, „dobre dziecko to dziecko spokojne i grzeczne”, „nie wydziwiają, nie podskakuj, siedź na pupie i przytakuj”, „co wolno wojewodzie, to nie tobie, smrodzie” itp. Przytoczone poglądy są pozostałością po tzw. czarnej pedagogice, powszechnej w pierwszej połowie XX wieku. Choć minęło już wiele lat i jesteśmy w XXI wieku, wielu rodziców nadal podziela te przekonania. Są one sprzeczne z nowoczesną wiedzą psychopedagogiczną, która potwierdza, że w wychowaniu skuteczniejszymi formami oddziaływać są: rozmowa, wyjaśnianie, tłumaczenie, dialog, cierpliwość, zrozumienie, jasne i wyraźne precyzowanie oczekiwań, nazywanie potrzeb itp.⁴

² U. Tokarska, *Poziom wiedzy pedagogicznej współczesnych rodziców*, <http://www.pedkat.pl/images/czasopisma/pk2/art15.pdf> [dostęp: 07.02.2016].

³ Ibidem.

⁴ W. Paszkiewicz, A. Wiechcińska, *Mity i stereotypy*, <http://www.niebieskalinia.info/index.php/ofiary-przemocy/dziecko/rozpoznanie/42-mity-i-stereotypy> [dostęp: 07.02.2016].

Merytoryczne wsparcie rodziców, którego mogą udzielić nauczyciele przedszkola, dotyczy szeregu aspektów. Najczęściej skupione jest ono wokół problematyki dotyczącej: zdrowia, bezpieczeństwa i prawidłowego rozwoju potomstwa, zachowania dziecka, kształtowania się jego osobowości, wyrabiania przez nie nawyków i przyzwyczajzeń, wynikających np. z tworzących się konfliktów między rodzeństwem lub rówieśnikami, przygotowania dziecka do rozpoczęcia nauki w szkole, opanowania podstawowych funkcji wspomagających proces czytania i pisanie itp.

Nawiązanie efektywnego (satysfakcjonującego obie strony) kontaktu z matkami i ojcami, zachęcenie ich do poszerzania własnych horyzontów w zakresie pedagogicznych kompetencji wymagają czasu, chęci i pracy. Nauczyciel przedszkola jest tą osobą, która może w sposób profesjonalny stworzyć właściwe relacje z rodzicami. Jest przecież wykwalifikowanym znawcą wspomnianych tematów, dodatkowo potrafi (powinien potrafić) „budować mosty zamiast murów” w komunikacji interpersonalnej.

KULTURA PEDAGOGICZNA RODZICÓW – ZDEFINIOWANIE POJĘCIA

W literaturze naukowej znaleźć można różnorodne koncepcje terminologiczne, a także konotacje defnicyjne pojęcia „kultura pedagogiczna rodziców”. Autorzy owy termin traktują na równi z określeniami „system wychowawczy”, „zespół cech osobowości”, „ogół wartości, norm i sposobów zachowania się”, „rodzaj kultury zachowania”, „rodzaj zachowania”, zdolność do reagowania”, „postępowanie z dzieckiem i życie rodzinne”. Ten szeroki wachlarz możliwości sprawia trudności w jednoznacznym zdefiniowaniu kultury pedagogicznej rodziców. Próbę przypisania jej możliwie szerokiego kontekstu znaczeniowego podjęła J. Maciaszkowa. Według autorki kultura pedagogiczna to

zdolność do reagowania w sytuacjach wychowawczych zgodnego z potrzebami dziecka, określona przez wiedzę, system wartości, norm i sposobów zachowania jednostki, świadomość celów wychowania i umiejętności działania wychowawczego. To także ogół wartości, norm i sposobów zachowania, który wynika ze świadomości celów wychowania oraz posiadanej wiedzy o wychowaniu, a przejawia się umiejętnością reagowania w sytuacjach wychowawczych ze względu na potrzeby dzieci i młodzieży⁵.

⁵ J. Maciaszkowa, *Podnoszenie kultury pedagogicznej rodziny*, Warszawa 1978, s. 164.

M. Grochociński stwierdził, że zdolność ta jest wynikiem korelacji wiedzy, systemu wartości i sposobów zachowania jednostki, świadomości celów wychowania i umiejętności działania wychowawczego⁶. M. Misiorny-Fitz dodał, że jest to „kompleksowa wiedza o dziecku, umiejętność postępowania z nim w każdej sytuacji w połączeniu z mądrą życzliwością dla każdego dziecka, wszystkich jego spraw, a także gotowością do rozwiązania wszystkich jego problemów”⁷. Z kolei S. Kawula napisał, że kultura pedagogiczna to „rodzaj kultury zachowania przejawiający się w uświadomieniu celów wychowania [...], zdobywaniu wiedzy o wychowaniu, wrażliwości na sprawy dotyczące dzieci i młodzieży, w poczuciu odpowiedzialności za młode pokolenie i znajdujący najpełniejszy wyraz w prawidłowym oddziaływaniu wychowawczym na dzieci, młodzież i ludzi dorosłych”⁸. I. Jundziłł, analizując model kultury pedagogicznej rodziców, dostrzegła w niej wyraźną przewagę elementów emocjonalnych nad intelektualnymi i behawioralnymi. Taka sytuacja sprzyja popełnianiu przez rodziców wielu typowych błędów wychowawczych, wynikających z nieznaności potrzeb dziecka, praw rządzących jego rozwojem psychofizycznym i braku świadomości własnej roli w procesie wychowawczym. Autorka podkreśla, że podstawy wiedzy psychopedagogicznej są niezbędnym elementem intelektualnym kultury pedagogicznej rodziców i przyczyniają się zasadniczo do budowania właściwej atmosfery wychowawczej w rodzinie⁹.

PEDAGOGIZACJA RODZICÓW – ZADANIE PRZEDSZKOLA

Rozwijanie kultury pedagogicznej jest procesem nieustannego kształtowania postaw wychowawczych i opiekuńczo-wychowawczych, czyli podnoszenia poziomu wiedzy pedagogicznej, psychologicznej, socjologicznej, formowania sfery emocjonalnej oraz inspirowania rodziców do właściwego postępowania. Działania te można inaczej określić pojęciem „wychowanie

⁶ M. Grochociński, *Kultura pedagogiczna rodziców*, [w:] *Rodzina i dziecko*, red. M. Ziemska, Warszawa 1985, s. 299.

⁷ M. Misiorny-Fitz, *Kultura pedagogiczna rodziny*, [w:] *Metodologiczne problemy badań nad rodziną*, red. Z. Tyska, Poznań 1980, s. 228.

⁸ S. Kawula, *Kultura pedagogiczna rodziców jako czynnik stymulacji rozwoju i wychowania młodego pokolenia*, [w:] *Pedagogika rodziny. Obszary i panorama problematyki*, red. S. Kawula, J. Bragieli, A. Janke, Toruń 2005, s. 126.

⁹ I. Jundziłł, *Rola zawodowa pedagoga szkolnego*, Warszawa 1980, s. 67.

do wychowania”, oznaczającym, że matki i ojcowie podnoszą jakość własnej aktywności w zakresie odgrywanych w rodzinie ról¹⁰.

Według S. Kawuli celem pedagogizacji rodziców jest bezpośrednia i pośrednia pomoc im w ich oddziaływaniach wychowawczych, dzięki m.in. podwyższeniu stopnia rodzicielskiej refleksyjności, wzbogaceniu świadomości pedagogicznej¹¹. Pedagogizacja rodziców jest ważnym elementem pracy nauczycieli z rodzicami, więc nie może być zdarzeniem jednorazowym, ale raczej należy tu mówić o pewnym procesie, w którego ciągu rodzic zostanie wzbogacony o wiedzę umożliwiającą mu lepsze poznanie potrzeb i możliwości swojego dziecka.

Główne kierunki działalności nauczycieli przedszkola w kształtowaniu rodzicielskich postaw dotyczą poszerzania zasobu wiedzy na temat rozwoju psychospołecznego i somatycznego dzieci w procesie edukacyjnym (kształcenia, wychowania), opieki międzyludzkiej, specyfiki i wychowawczego funkcjonowania wszystkich placówek i instytucji edukacyjnych, w tym głównie przedszkoli, wpływów zewnętrznych na ich funkcjonowanie, rozbudzania zainteresowań sprawami wychowania i opieki. Istotne jest również kształtowanie umiejętności pedagogicznych rodziców w zakresie organizowania środowiska wychowawczego w rodzinie, przedszkolu i poza nimi, organizowania i stymulowania aktywności dzieci, pożądanej z wychowawczego punktu widzenia, oraz pozytywnych nastawień emocjonalnych do innych ludzi (w szczególności dzieci), preferowanych celów i zadań w dziedzinie edukacji i opieki, podejmowania odpowiedzialności za wychowanie dzieci oraz zaspokajanie ich potrzeb, a także w zakresie kształtowania atmosfery wychowawczej w przedszkolu i rodzinie, uczestnictwa w kreowaniu sytuacji opiekuńczo-wychowawczych, mobilizujących do podejmowania zadań w dziedzinie edukacji, postępowania uwzględniającego naukowo uzasadnione pedagogiczne założenia¹².

Pedagogizacja rodziców jest specyficzną formą współpracy przedszkola z domem rodzinnym dziecka. Przedszkole w ramach pedagogizacji może organizować: odczyty, prelekcje, pokazy filmów, spotkania grupowe i indywidualne ze specjalistami z różnych dziedzin w celu wzbogacenia wiedzy pedagogicznej i zdobywania wiadomości na temat rozwoju i zdrowia dzieci;

¹⁰ *Edukacja prorodzinna. Księga dedykowana profesorowi Marianowi Śnieżyńskiemu*, red. M. Chymuk, D. Topa, Kraków 2000, s. 148.

¹¹ S. Kawula, *Mozaikowość rodziny. Szkic do portretu współczesnych form rodzinno-matżeńskich*, Olsztyn 2003, s. 233.

¹² *Ibidem*, s. 251.

rozmowy i dyskusje – aranżowane przez wychowawców grup – związane z wychowaniem dzieci, propozycjami usprawnień, udostępnianiem kart obserwacji i diagnozy dzieci; kącik informacyjny dla rodziców – udostępnianie materiałów informacyjnych: broszur, artykułów, propozycji literatury pedagogicznej; szkolenia w formie warsztatów, np. „Szkoła dla rodziców”. Może ona odbywać się także podczas spotkań rodziców z wychowawcą grupy, który służy kompetentną radą dotyczącą rozwiązywania problemów dydaktyczno-wychowawczych odnoszących się do całego zespołu, jak również podczas spotkań indywidualnych, w czasie których nauczyciel i rodzic skupiają się na problemach konkretnego dziecka. Nawet w trakcie spotkań okolicznościowych, które są nierzadko przedłużeniem oficjalnych zebrań, nauczyciel może przekazywać wiedzę pedagogiczną, dzielić się doświadczeniem, wspierać radą. Ciekawą i atrakcyjną formą pedagogizacji jest zamieszczanie różnorodnych informacji na stronie internetowej (domowej) przedszkola. Przykładami są opracowania na wybrane, interesujące rodziców tematy lub problemy w formie artykułów pt.: *Rozwój dziecka czteroletniego*¹³, *Znaczenie i miejsce telewizji w życiu dziecka*¹⁴, *Jak zminimalizować negatywne skutki adaptacji dziecka w przedszkolu*¹⁵. Materiały udostępniane rodzicom w wersji elektronicznej mogą mieć również postać krótkich wskazówek, np.: „Ustal wyraźne granice czasu spędzonego przed telewizorem. Spróbuj wyeliminować oglądanie reklam. Nie wstawiaj telewizora do dziecięcego pokoju”¹⁶, lub prezentacji (ze szczegółowym opisem) różnorodnych zabaw, a także zbioru ciekawostek i polecanych stron¹⁷. Wszelkie propozycje dotyczące współpracy z rodzicami przedszkole ujmuje w swoim statucie.

¹³ B. Ratyńska, M. Sierota, *Rozwój dziecka czteroletniego*, http://przedszkole.malkiniagorna.pl/index.php?option=com_content&view=article&id=590&Itemid=23 / [dostęp: 07.02.2016].

¹⁴ D. Wróbel, W. Malec, *Znaczenie i miejsce telewizji w życiu dziecka*, http://przedszkole.malkiniagorna.pl/index.php?option=com_content&view=article&id=590&Itemid=23 [dostęp: 07.02.2016].

¹⁵ M. Janiszewska, *Jak zminimalizować negatywne skutki adaptacji dziecka w przedszkolu*, http://przedszkole.malkiniagorna.pl/index.php?option=com_content&view=article&id=590&Itemid=23 / [dostęp: 07.02.2016].

¹⁶ *Dziecko przed telewizorem*, <http://www.przedszkole34gdansk.pl/index.php?category=29> [dostęp: 07.02.2016].

¹⁷ *Ciekawostki i polecane strony*, http://www.przedszkole190.com.pl/index.php?option=com_content&view=article&id=120&Itemid=33/ [dostęp: 07.02.2016].

UWARUNKOWANIA EFEKTYWNOŚCI PEDAGOGIZACJI RODZICÓW DZIECI W WIEKU PRZEDSZKOLNYM

M. Mendel pisze, że nauczyciele wykonujący misję publiczną, jaką jest nauczanie, powinni dążyć do przymierza z rodzicami. Natomiast rodzice opowiadając się po stronie własnych dzieci, jednocześnie stają się sprzymierzeńcami nauczycieli. Odpowiedzialność rodziców za dzieci, jako naturalne prawo, w momencie pójścia dziecka już do przedszkola zmienia się we współodpowiedzialność rodzica i nauczyciela za nie¹⁸. Rodzice i nauczyciele powinni być dla siebie sprzymierzeńcami, którzy dążą do stworzenia jak najlepszych warunków rozwoju dla swoich dzieci i wychowanków.

Współpraca przedstawicieli obu środowisk powinna opierać się na wzajemnym szacunku, świadomości roli, jaką odgrywa rodzic wobec swojego dziecka, oraz roli nauczyciela, któremu je powierza. Rodzice i nauczyciele powinni podchodzić do siebie z zaufaniem i życzliwością, traktować się partnersko. Warto, aby współpracę przedszkola z rodzinnym domem dziecka warunkowało kilka prostych zasad, do których należą: zasada pozytywnej motywacji, partnerstwa, jedności oddziaływań i systematycznej współpracy. Zasada pozytywnej motywacji mówi, że ważnym warunkiem skutecznej współpracy wychowawców i rodziców jest całkowicie dobrowolny w niej udział. Jest to możliwe, gdy wszyscy mają świadomość swojej roli we współpracy, jak również korzyści z nią związanych. Zasada partnerstwa podkreśla równorzędne prawa i obowiązki wychowawców i rodziców. Chodzi o to, aby żadna ze stron nie czuła się mniej wartościowa od drugiej, aby tworzyły rodzaj wspólnoty, której członkowie mają w miarę jednakowy udział w podejmowaniu decyzji i razem ponoszą odpowiedzialność za wprowadzenie ich w życie. Zasada jedności oddziaływań przypomina o konieczności realizowania przez wychowawców i opiekunów dziecka zgodnych celów w pracy wychowawczej. Oprócz zgodności celów ważne jest także uzgadnianie metod i form oddziaływań. Zasada systematycznej współpracy ukazuje potrzebę czynnego i stałego zaangażowania się w wykonywanie zadań inicjowanych i organizowanych podczas współdziałania wychowawców i rodziców¹⁹.

¹⁸ M. Mendel, *Rodzice i nauczyciele jako sprzymierzeńcy*, Gdańsk 2007, s. 17–19.

¹⁹ A. Potręć, *Pomagajmy sobie nawzajem*, „Wychowanie Przedszkolne” 2000, nr 3, s. 16.

KONKLUZJA

Przeobrażenia ekonomiczne, społeczne i polityczne zachodzące w naszym kraju znacząco wpływają na sytuację i życie rodziny. Często brak czasu, kult wartości materialnych, konsumpcyjny styl życia, pogoń za szczęściem osobistym, realizacja własnych celów i dążeń itp. powodują, że niektórzy nie są w stanie (nie potrafią) sprostać wymaganiom roli rodzica i ograniczają swoją aktywność w tym zakresie niemal wyłącznie do zaspokajania potrzeb dziecka o charakterze fizjologicznym i materialnym, przy widocznym znaczącym, a w skrajnych przypadkach całkowitym braku zaangażowania w inne obszary życia swojego potomstwa.

Niezbędna jest zatem szerokokontekstowa pedagogizacja rodziców, w której ramach nauczyciel przedszkola przyjmuje jedną z dwóch ról. Jako doradca w węższym znaczeniu wchodzi on w interakcję z radzącym się, podejmuje próby rozwiązywania problemu lub pobudzania radzącego się do samodzielnego rozwiązania, formułuje porady, wskazówki bądź instrukcje, udziela informacji o placówkach specjalistycznych, w których radzący się może zasięgnąć porady specjalistów, wspiera psychicznie, daje oparcie i podtrzymuje na duchu. Jako doradca w szerszym znaczeniu, oprócz zadań, które zostały wymienione wyżej, pomaga przez pełną lub częściową realizację udzielanych porad, wskazówek, instrukcji dawanych radzącemu się, przez wpływanie na modyfikacje sytuacji oraz zachowania radzącego się, dziecka, a niekiedy rodziny, wnoszenie własnego wkładu w realizację programu naprawczego, korekcyjnego albo wyrównawczego, prowadzenie działania poradniczego w formie pracy wyrównawczej, korekcyjnej lub reedukacyjnej z dzieckiem²⁰.

Pedagogizacja rodziców powinna być prowadzona z dużym taktem. Nauczyciele mają bowiem do czynienia z osobami dorosłymi, które posiadają własne doświadczenie życiowe, w tym także wychowawcze, mają utrwalone poglądy i postawy. Aby je wspierać, wzbogacać, modyfikować, należy skutecznie przekonać rodziców, że warto skorzystać z tego rodzaju oferty edukacyjnej. Nie mogą oni czuć się do niej przymuszeni.

²⁰ A. Kargulowa, *O teorii i praktyce poradnictwa*, Warszawa 2010, s. 82.

BIBLIOGRAFIA

- Ciekawostki i polecane strony*, http://www.przedszkole190.com.pl/index.php?option=com_content&view=article&id=120&Itemid=33/ [dostęp: 07.02.2016].
- Dziecko przed telewizorem*, <http://www.przedszkole34gdansk.pl/index.php?category=29> [dostęp: 07.02.2016].
- Edukacja prorodzinna. Księga dedykowana profesorowi Marianowi Śnieżyńskiemu*, red. M. Chymuk, D. Topa, Kraków 2000.
- Grochociński M., *Kultura pedagogiczna rodziców*, [w:] *Rodzina i dziecko*, red. M. Ziemska, Warszawa 1985.
- Janiszewska M., *Jak zminimalizować negatywne skutki adaptacji dziecka w przedszkolu*, http://przedszkole.malkiniagorna.pl/index.php?option=com_content&view=article&id=590&Itemid=23/ [dostęp: 07.02.2016].
- Jundziłł I., *Rola zawodowa pedagoga szkolnego*, Warszawa 1980.
- Kargulowa A., *O teorii i praktyce poradnictwa*, Warszawa 2010.
- Kawula S., *Kultura pedagogiczna rodziców jako czynnik stymulacji rozwoju i wychowania młodego pokolenia*, [w:] *Pedagogika rodziny. Obszary i panorama problematyki*, red. S. Kawula, J. Brągiel, A. Janke, Toruń 2005.
- Kawula S., *Mozaikowość rodziny. Szkic do portretu współczesnych form rodzinno-malżeńskich*, Olsztyn 2003.
- Maciaszkowa J., *Podnoszenie kultury pedagogicznej rodziny*, Warszawa 1978.
- Mendel M., *Rodzice i nauczyciele jako sprzymierzeńcy*, Gdańsk 2007.
- Misiorny-Fitz M., *Kultura pedagogiczna rodziny*, [w:] *Metodologiczne problemy badań nad rodziną*, red. Z. Tyszka, Poznań 1980.
- Paszkiewicz W., Wiechcińska A., *Mity i stereotypy*, <http://www.niebieskalinia.info/index.php/ofiary-przemocy/dziecko/rozpoznanie/42-mity-i-stereotypy> [dostęp: 07.02.2016].
- Potręć A., *Pomagajmy sobie nawzajem*, „Wychowanie Przedszkolne” 2000, nr 3.
- Ratyńska B., Sierota M., *Rozwój dziecka czteroletniego*, http://przedszkole.malkiniagorna.pl/index.php?option=com_content&view=article&id=590&Itemid=23/ [dostęp: 07.02.2016].
- Tokarska U., *Poziom wiedzy pedagogicznej współczesnych rodziców*, <http://www.pedkat.pl/images/czasopisma/pk2/art15.pdf> [dostęp: 07.02.2016].
- Wróbel D., Malec W., *Znaczenie i miejsce telewizji w życiu dziecka*, http://przedszkole.malkiniagorna.pl/index.php?option=com_content&view=article&id=590&Itemid=23/ [dostęp: 07.02.2016].

PEDAGOGIZACJA RODZICÓW DZIECI W WIEKU PRZEDSZKOLNYM JAKO PRZESTRZEŃ PROFESJONALNEJ DZIAŁALNOŚCI NAUCZYCIELI

Streszczenie: Pedagogizacja rodziców, jako specyficzna forma współpracy przedszkola z domem rodzinnym dziecka, jest procesem ukierunkowanym na rozwijanie kultury pedagogicznej polegającym na nieustannym kształtowaniu postawy wychowawczej matek i ojców poprzez podnoszenie poziomu ich wiedzy pedagogicznej, psychologicznej, socjologicznej, formowanie sfery emocjonalnej oraz inspirowanie rodziców do właściwego postępowania. Działania te można inaczej określić pojęciem „wychowanie do wychowania”, oznaczającym, że matki i ojcowie podnoszą jakość własnej aktywności w zakresie odgrywanych w rodzinie ról. Jako pierwsi ową „edukację” mają szansę zainicjować nauczyciele przedszkola. Wszelkie propozycje dotyczące współpracy z rodzicami przedszkole ujmuje w swoim statucie. Pedagogizacja rodziców powinna być prowadzona z dużym taktem. Aby postawy rodzicielskie wspierać, wzbogacać, modyfikować, należy skutecznie przekonać rodziców, że warto skorzystać z tego rodzaju oferty edukacyjnej. Nie mogą oni czuć się do niej przymuszeni.

Słowa kluczowe: rodzic, kultura pedagogiczna, nauczyciel, pedagogizacja rodziców, profesjonalizm zawodowy

PEDAGOGICAL EDUCATION OF PRESCHOOL CHILDREN PARENTS AS A SPACE FOR THE PROFESSIONAL ACTIVITY OF TEACHERS

Summary: Pedagogical education of parents as a specific form of cooperation between a preschool and the family home is a process aimed at developing a “culture of teaching” by continually shaping the educational attitudes of the mothers and fathers by improving their pedagogical, psychological and sociological knowledge. These activities might be otherwise defined as “education for education”, in which mothers and fathers improve and develop the quality of their family skills and roles. First of all, this type of “education” has a chance to be initiated by a preschool teacher. Second of all, any proposals for cooperation with parents should be presented in the preschool statutes. In order to support, enrich and modify parental attitudes and behaviors such educational offer needs to be well advertised and parents should not feel obliged to take part in it.

Keywords: parent, pedagogical culture, teacher, pedagogical education of parents, professional career